

Er zit weer muziek in keramiek!

In het recente boek 'Urban Potters' getuigt designjournaliste Katie Treggiden over het succes dat keramiek de laatste jaren opnieuw te beurt valt. Opvallend is vooral dat dit landelijke ambacht bij uitstek tegenwoordig vooral in de stad wordt beoefend. Die vaststelling wordt getoetst aan het werk van keramisten in metropolen als New York, Londen, Tokio, Kopenhagen, Sydney en Sao Paulo. Volgens Ruth Ruyffelaere en Micha Pycke, de Belgische samenstellers van het boek, zet die revival zich ook bij ons door. Omdat opleidingen tot keramist in Vlaanderen grotendeels beperkt blijven tot deeltijds kunstonderwijs, bestaat onze keramieksceen uit een mix van professionals, gedreven hobbyisten die met vallen en opstaan hun draai vinden en creatievelingen die al in een andere tak van design hun sporen hebben verdiend en zich op een bepaald moment aan een nieuwe uitdaging wagen. Deze vier, bijvoorbeeld...

TEKST **JAN DE VOS**

RUTH RUYFFELAERE

MICHA PYCKE

'Urban Potters - Makers in the City', Katie Treggiden, samenst. Ruth Ruyffelaere & Micha Pycke, € 34,90, Ludion (ludion.be).

clay^{CLUB}

DE CHARME VAN IMPERFECTIE

Ruth Ruyffelaere en Micha Pycke: “De Clay Club - mooie naam, vind je niet? - is een goed voorbeeld van hoe keramiek in Vlaanderen vaak nog een uit de hand gelopen hobby is. Deze twee Antwerpse vriendinnen - Joke Leonare is van huis uit grafisch ontwerpster en maakt ook muziek, Sigrid Volders werkt als make up artist - beslisten in mei 2016 om samen naar buiten te treden en zijn dus nog niet zo lang bezig. Het zijn creatieve ondernemers in alle betekenissen van het woord: ze zijn niet alleen geboeid door mooie dingen, maar ook door de manieren waarop je die op de markt kunt brengen. Hun creaties zijn niet perfect, want ze houden sowieso niet van strakke vormen of identieke stuks. Als ze een vrijere vorm willen, werken ze niet met de elektrische draaischijf, maar boetsen ze met de hand. Precies doordat ze vinden dat imperfecties zichtbaar mogen zijn en zelfs benadrukt mogen worden, verwerven ze stilaan een publiek, dat dat unieke karakter op prijs stelt. Hun creaties, die mede door dat succes steeds apart worden, zijn o.m. te koop bij Atelier Solarshop in Antwerpen en via bonjoursupermarket.com.”

3 vragen aan de Clay Club

Voelen jullie jezelf *urban potters*?

Joke: “Ons atelier bevindt zich nu nog in de binnenstad, maar binnenkort wijken we een beetje uit. *Ceramic artists* past volgens mij meer bij wat we doen.”

Sigrid: “Bij de term *potter* denk ik veeleer aan een fulltime pottenbakker met een productielijn.”

Zijn jullie volledig ongeschoold?

Joke: “Sigrid volgt een academische opleiding en is zo ook een beetje mijn leermeester. Ik ben misschien minder perfectionistisch, maar dat geeft volgens mij net karakter aan mijn werk.”

Sigrid: “Ik ben nu 3 jaar met een deeltijdse opleiding bezig en heb een fantastische docent, Greet Vercammen. Ik ben zelf onderzoekend van aard en bekijk graag films, documentaires en boeken over keramiek in het algemeen en glazuurstudie in het bijzonder”.

Hoe ver reikt jullie ambitie als keramisten?

Sigrid: “Als we, zoals nu, op ons eigen tempo bezig kunnen blijven met het creëren van unieke stukken, zijn we al heel blij!”

FOTO'S: SENNE VAN DERVEN & EEFJE DE CONINCK

HET PLAATJE KLOPT

Ruth Ruyffelaere en Micha Pycke: “Koen Ghesquière werkte jarenlang in de entertainmentsector - hij organiseerde evenementen -, maar maakte op zijn 52ste een carrièreswitch die getuigt van lef en vertrouwen in de toekomst. Naar verluidt stelde hij zich al langer vragen over zijn leven en zijn carrière, maar toen zijn huwelijk op de klippen liep en hij zijn huis in Zuid-Frankrijk kwijtraakte, kwam een en ander in een stroomversnelling. Het begon als een experiment, maar op een bepaald moment besloot hij er 200% voor te gaan. Koen is afkomstig uit West-Vlaanderen, maar woont en werkt nu in een voormalige chocoladefabriek in Antwerpen-Noord, die hij zelf verbouwde. Een echte *urban potter*, dus, die graag met zijn handen - letterlijk - in de klei zit en daar naar eigen zeggen *zen* van wordtt. Het totaalplaatje klopt ook: zijn uitstraling, de manier waarop hij zijn creaties fotografeert.... Zijn werk is niet wild of experimenteel, maar wel rauw, eerlijk en aards. Hij heeft zijn eigen merk, GHESQ, en ontwierp al servies voor o.m. Paul Morel, de barman van The Jane, en diverse andere restaurants en koffieshops.” ghesq.com

koen^{GHESQUIÈRE}

3 vragen aan Koen Ghesquière

Hoe was het om als vijftiger een nieuw leven te beginnen?

“Zeer inspirerend en aanbevelenswaardig! Geloof me, je voelt je herleven. Eerst lijkt het een sprong in het duister, maar dat duurt maar één seconde. Doén, dus!”

Je opdrachtgevers komen tot nu toe vooral uit de horeca. Wil je op termijn ook voor het grote publiek werken?

“Jazeker, ik heb twee GHESQ-collecties klaar, die onder mijn hoede gerealiseerd worden door ambachtslui in Portugal. Unieke, handgedraaide stukken, maar wel op grote schaal.”

Welke creatieve discipline zie je jezelf in de toekomst nog uitproberen?

“In ieder geval iets aards: hout, glas, metaal... Ik voelde me bijvoorbeeld altijd al aangetrokken door glas en wat licht daarmee doet. Lampenkappen, dan maar?”

atelier Pierre Culot

DE ERFENIS LEEFT VERDER

Ruth Ruyffelaere en Micha Pycke: "Pierre Culot (1938-2011) was één van de grootste Belgische keramisten van de 20ste eeuw. Hij maakte al op jonge leeftijd kennis met o.m. Bernard Leach, de vader van de Britse keramiek, en werd later ook erg beïnvloed door wat hij zag tijdens zijn reizen naar o.a. Afrika, India en - vooral - Japan. In 1965 vestigde hij zich in het Waals-Brabantse Roux-Miroir - geografisch gezien was hij dus geen *urban potter* - en verwierf hij naam en faam met creaties die balanceerden op de dunne lijn tussen kunst en functionaliteit. Hij produceerde vaatwerk - zijn vierkante vazen zijn echte klassiekers -, maar ook lampen, een tafel en imposante sculpturen, die o.m. in de tuin van zijn huis te zien zijn. Sinds zijn dood zetten zijn zoon Joseph, diens vriend en zakenpartner Arnaud van Schevensteen en Pascal Sloomakers, die 25 jaar met Pierre Culot samenwerkte, zijn werk verder. Jong talent kan in het atelier tegenwoordig beschikken over de mallen die Culot destijds zelf gebruikte en de schriftjes waarin hij de formules van zijn glazuren neerschreef. Sinds kort komen er in het atelier ook kunstenaars in residentie, met de Brusselse artiest Eric Croes als eerste gegadigde." atelierpierreculot.com

5 weetjes over Pierre Culot

- Hij was behalve keramist en beeldhouwer ook actief als tuinarchitect. Hij ontwierp o.m. fraaie privé-tuinen.
- Hij studeerde aan de Ecole d'Art van Maredsous en aan La Cambre in Brussel, maar leerde het vak vooral van wat hij zelf zijn 'meesters' noemde: Bernard Leach, maar ook Antoine de Vinck en - vooral - Shoji Hamada, die hij in 1972 voor het eerst ontmoette in Japan.
- In 1970 ontwierp hij voor Citroën 1.000 unieke vazen, die de autoconstructeur met nieuwjaar aan zijn internationale klanten schonk. De 'Vase Citroën' is tot op heden één van zijn populairste creaties.
- Hij was ook een fervent verzamelaar van keramiek. Zijn collectie, met stukken van o.m. Mirko Orlandini, Antonio Lampecco en Michael Cardew, is nog steeds te bewonderen in Roux-Miroir.
- Zijn werk is o.m. te zien in het Stedelijk Museum in Amsterdam, het Victoria & Albert Museum in Londen, het Musée National de Céramique in Sèvres, het Museum Bellerive in Zürich en het mudac in Lausanne.

GESLAAGDE ZIJSTAP

Ruth Ruyffelaere en Micha Pycke: "Antoine Vandewoude is al 25 jaar bedrijvig als meubelmaker. Hij werkte een tijdlang voor de Vlaamse Opera in Antwerpen, maar concentreert zich tegenwoordig volledig op zijn werk in zijn huis met atelier in een vroegere bollenbakkerij in Berchem. Hij ontwerpt en vervaardigt in eerste instantie uniek meubilair voor huis en tuin - meestal op maat en probleemoplossend -, maar maakte op een bepaald moment een geslaagde zijstap met keramiek, een discipline die hij als het ware bij toeval ontdekte. Vermoedelijk voelt hij zich aangesproken door het feit dat keramiek zo'n direct medium is: het proces is traag en onvoorspelbaar - het afbakken en het glazuren vergen veel geduld en het resultaat kan afwijken van wat je verwacht, soms zelfs totaal mislukken -, maar er zijn weinig disciplines waarbij je zonder veel technische middelen uit een amorf bol klei eigenhandig iets tastbaars kunt maken. Antoine Vandewoude is volledig autodidact. Hij maakt o.m. fraaie vazen met donkerrood Sang de Boeuf-glazuur en objecten waarin hij als groot natuurliefhebber vegetale motieven verwerkt." atelierantoine.com

antoine Vandewoude

3 vragen aan Antoine Vandewoude

Wat was het eerste keramiekstuk dat je ooit maakte?
 "Ik was in mijn jeugd al met klei bezig geweest - o.m. aan de academie in Sint-Niklaas -, maar mijn eerste echte creatie kwam er toen ik als liefhebber van bonsai op zoek ging naar een geschikte pot, maar er geen vond. Ik maakte er dan maar één zelf."
Je woont en werkt letterlijk tussen het groen. Zou je jezelf als een 'groene jongen' bestempelen?
 "Ik hou van planten en probeer in mijn vak zoveel mogelijk rekening te houden met het milieu, dus..."
Je vazen met acanthusbladeren doen denken aan het werk van William Morris, de geestelijke vader van de arts&crafts-beweging. Een bewuste invloed?
 "Ik heb me voor die vazen inderdaad laten inspireren door één van zijn behangpapieren. Ik heb veel respect en bewondering voor Morris, zowel voor zijn werk als voor de manier waarop hij in het leven stond."

